

Həm iştirakçı, həm də ev sahibi

Azərbaycan şirkətləri COP29-da fəallıqları ilə seçilirlər

Azərbaycan BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasına (COP29) qısa vaxtda mükəmməl hazırlaşdı. İndi tədbirin belə yüksək səviyyədə keçirilməsi də bundan qaynaqlanır.

COP29-un işində dünyanın müxtəlif ölkələrinin təmsil edən yüzlərlə şirkət iştirak edir ki, bunların sırasında Azərbaycan şirkətlərinin öz yeri var. Onlar nailiyyətlərini nümayiş etdirməklə yanaşı, həm də təcrübələrini bölüşmək, yeni əlaqələr yaratmaq üçün çoxsaylı tədbirlər keçirirlər. Bir sözlə, yüksək fəallıq göstərilir, axı təkcə iştirakçı deyil, həm də ev sahibidirlər.

COP29-da ölkəmizin sənayedə enerji keçidi üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edən onlarla müxtəlif şirkəti iştirak edir. Hələ bir neçə ay əvvəldən tədbirin tərəfdaşları seçilmiş şirkətlərdən üçünün adını çəkək. "SOCAR Green", "Pasha Holding" və "Azersun Holding". "SOCAR Green"-in COP29 ilə tərəfdaşlığı Azərbaycanın dayanıqlı gələcəyə keçid prosesində şirkətin fəal iştirak etmək əzminin bariz göstəricisidir. İcmaları innovativ təmiz enerji həlləri ilə gücləndirmək, karbon emissiyalarını minimuma endirmək və ekoloji məsuliyyəti təşviq etmək başlıca məqsədlərdəndir. Bunlar da öz növbəsində gələcək nəsillərə sağlam planet miras qoymaq üçün atılan mühüm addımdır.

COP29 tədbiri "PASHA Holding" şirkəti tərəfindən həyata keçirilən dayanıqlılıq fəaliyyətləri baxımından mühüm rol oynayır. Bu səbəbdən də şirkət COP29-un Strateji təsir üzrə Tərəfdaşı olmaqdan qürur duyur. Holdingin tərəfdaşları daha çox məlumat toplamaq və təcrübə mübadiləsi aparmaq üçün maraqlı tərəflərlə çalışmağa, eləcə də daha firavan və dayanıqlı dünya naminə konstruktiv əməkdaşlıq və irəliləyiş imkanlarını araşdırmağa can atırlar.

COP29 tədbirinin tərəfdaşı olmaq "Azersun Holding" şirkətinin dayanıqlılığa olan sarsılmaz əzmkarlığının göstəricisidir. Şirkət əmindir ki, global liderlərlə birlikdə çalışmaqla əhəmiyyətli dəyişikliyi nail ola və hamımız üçün daha dayanıqlı gələcəyə töhfə verə bilər.

Qeyd edək ki, yerli tərəfdaşlar Azərbaycanın Milli Öhdəlik Proqramında iştirak edirlər. Bu proqramın məqsədi COP29 Azərbaycan Əməliyyat Şirkəti tərəfindən təklif olunan məsləhət və təlim sessiyalarında iştirak etməklə, peşəkar bacarıqları və resurslarının idarə olunmasını artırmaq üçün iqlim hədəflərinə nail olunması, gələcək ekoloji, sosial və korporativ idarəetmə (ESG) strategiyalarının formalaşdırılması və yerli tərəfdaşlıq meyarlarına uyğunluq baxımından Azərbaycan şirkətlərinin daxili potensialının qiymətləndirilməsidir.

Şirkətlərimizin fəal iştirakı COP29 çərçivəsində keçirdikləri tədbirlərdən də aydın görünür. Məsələn, "yaşıl zona"da SOCAR-ın təşkilatçılığı ilə "SOCAR-ın dekarbonizasiya sahəsində fəaliyyəti: çətinliklər və nailiyyətlər" mövzusunda tədbir keçirilib.

Tədbirdə Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyinin, SOCAR Qrupun, "Boston Consulting Group" şirkətlərinin, Yaponiya Beynəlxalq Əməkdaşlıq Təşkilatının (JBIC), "OGDC" və "IOGP" kimi beynəlxalq təsisatların, həmçinin digər maraqlı tərəflərin nümayəndələri iştirak ediblər. Tədbirin COP29 çərçivəsində keçirilməsinin əhəmiyyəti vurğulanıb, iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə beynəlxalq əməkdaşlığın gücləndirilməsinin vacibliyi qeyd olunub. Geniş təqdimatla SOCAR-ın dekarbonizasiya hədəfləri, bu məqsədlərə çatmaq üçün həyata keçirilən layihələr, emissiyaların ölçülməsi üçün süni intellektə əsaslanan "Metan AI" alətinin tətbiqi, "OGCI" ilə əməkdaşlıq çərçivəsində peyk monitorinqlərinin və "TotalEnergies" ilə birgə dron əsaslı ölçmələrin aparılması, BP şirkəti ilə birgə həyata keçirilən "AGMR" layihəsi, emissiyalara dair şəffaf hesabatlığın təmin edilməsi məqsədilə "OGMP2.0" təşəbbüsünə qoşulma, həmçinin alternativ və bərpaolunan enerji mənbələri layihələrinə dair iştirakçılara ətraflı məlumat verilib.

COP29 çərçivəsində "yaşıl zona"da SOCAR-ın dəstəyi ilə, eləcə də "Neft və Qaz Metan Tərəfdaşlığı" (OGMP2.0) liderlərinin forumu keçirilib. Metan emissiyalarının azaldılması və şəffaflığın artırılmasına həsr olunmuş tədbirdə SOCAR, "TotalEnergies", "Italgas Reti", "TAP AG", "Shell", "ADNOC", "Petronas" şirkətlərinin rəhbər şəxsləri, habelə Avropa Komissiyasının, BMT-nin Ətraf Mühit Programının (UNEP), Ətraf Mühitin Mühafizəsi Fondunun (EDF) nümayəndələri iştirak ediblər.

Tədbir COP29 platformasında "OGMP 2.0" təşəbbüsünün əhəmiyyətini vurğulamaq və onun haqqında geniş auditoriyada məlumatlılığı artırmaq məqsədilə təşkil olunub. Çıxışlarda "OGMP2.0" platformasının global enerji sektorunda şəffaflıq, davamlılıq və əməliyyat standartlarının yaxşılaşdırılmasına verdiyi töhfələr xüsusi vurğulanıb. SOCAR-ın global miqyasda emissiyaların azaldılması və bu sahədə şəffaf hesabatlıq prinsiplərinə sadiqliyini nümayiş etdirərək, 2024-cü ildə "OGMP2.0" təşəbbüsünə qoşulduğu vurğulanıb və şirkətin emissiyaların azaldılması üzrə hədəfləri və bu sahədəki fəaliyyəti barədə məlumat verilib.

Müzakirələr zamanı metan emissiyalarının dəqiq ölçülməsi və izlənilməsi üçün metodologiyaların inkişaf etdirilməsinin əhəmiyyəti vurğulanıb, bu istiqamətdə rəqəmsal texnoloji alətlərin tətbiqinin üstünlükləri haqqında fikirlər səsləndirilib. Şirkətlərin "OGMP2.0"ə üzv olmaqla cari və gələcək tənzimləmələrə daha yaxşı uyğunlaşmaq, metan emissiyalarını azaltmaq üçün yeni texnologiyaları və innovativ həlləri tətbiq etmək, emissiyalara dair şəffaf hesabatlıq və global miqyasda effektiv əməkdaşlıq imkanlarını əldə etdikləri diqqətə çatdırılıb.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondu (ARDNF) isə COP29 çərçivəsində ESG (Ətraf Mühit, Sosial və İdarəetmə) prinsiplərinin fondun investisiya portfelinə inteqrasiyası mövzusunda tədbir təşkil edib.

"Mavi zona"da keçirilən tədbir göstərdi ki, Dövlət Neft Fondu ESG prinsiplərini investisiya strategiyasının ayrılmaz hissəsi kimi qəbul edir və bu yanaşma ilə gələcək nəsillər üçün dayanıqlı dəyər yaratmağı hədəfləyir. Məsuliyyətli investisiyalar vasitəsilə həm iqtisadi inkişafı, həm də sosial və ekoloji tərəqqini təmin etmək fondun əsas prioritetlərindən biridir.

"Azercell Telecom" MMC isə COP29-un rəsmi telekommunikasiya tərəfdaşı qismində çıxış edərək davamlı və dayanıqlı inkişafa, ətraf mühitin mühafizəsinə sadiqliyini bir daha nümayiş etdirir. COP29-la tərəfdaşlıq çərçivəsində şirkət dayanıqlılıq strategiyasını gücləndirməklə yanaşı, daha "yaşıl gələcək" üçün yeni əməkdaşlıqların qurulmasını hədəfləyir.

Qeyd edək ki, "Azercell Telecom"-un dayanıqlılıq siyasəti müxtəlif ekoloji təşəbbüslər vasitəsilə karbon emissiyalarının azaldılması, enerjiden istifadənin optimallaşdırılması, su və yanacaq səmərəliliyinin artırılmasına yönəlib. Şirkət 2017-ci ildən etibarən ölkə ərazisində günəş enerjisi ilə işləyən baza stansiyalarının tətbiqinə başlayıb. Təkcə Qarabağda lider mobil operatorun 35 "yaşıl baza stansiyası" fəaliyyət göstərir və onların enerji tələbatının 60 faizi bərpaolunan enerji hesabına qarşılır. "Azercell Telecom" həmçinin bir sıra global iqlim təşəbbüslərini də dəstəkləyir. Belə ki, BMT-nin Qlobal Sazişinə və GSMA-nın İqlim Fəaliyyəti İşçi Qrupuna qoşulmaqla "Azercell Telecom" digər bazar iştirakçılarını da ətraf mühitlə bağlı söylərini gücləndirməyə təşviq edir.

"Azercell Telecom" COP29-un keçirildiyi məkanda konfrans iştirakçılarında kəsintisiz telekommunikasiya xidmətləri göstərir.

Məlum olduğu kimi, Azərbaycanın "ASAN xidmət"i dünyanın diqqət mərkəzindədir. COP29-da iştirak edən yüksək səviyyəli qonaqlarımız da bu qurumun işinə maraqlı göstərilir. "ASAN xidmət"-in təşkil etdiyi "yaşıl idarəetmə" ilə bağlı beynəlxalq forum həmçinin diqqət çəkib. Çıxışlarda "yaşıl texnologiya"ların genişləndirilməsində, qabaqcıl idarəçiliyin inkişaf etdirilməsində və dövlət xidmətlərinin ətraf mühitə, sosial davamlılığa uyğunlaşdırılmasında beynəlxalq əməkdaşlığın əhəmiyyəti vurğulanıb. "ASAN xidmət" modeli kimi innovativ modellərin davamlı infrastrukturaya, inklüzivliyin təşviqinə və iqlim dəyişikliklərinə cavab vermək üçün beynəlxalq əməkdaşlığa necə töhfə verə biləcəyi diqqətə çatdırılıb. Tədbirdə "ASAN xidmət" mərkəzlərində alternativ enerji mənbələrinə keçid" layihəsi ilə bağlı məlumat diqqətə çatdırılıb və bununla əlaqədar videoçarx da nümayiş etdirilib.

Bir sözlə, COP29-da Azərbaycan şirkətlərinin iştirakı ölkəmizin enerji keçidində, eləcə də bir çox digər sahələrdə qazandığı sanballı uğurların daha bir göstəricisidir.

Flora SADIDLI,
"Azərbaycan"